

Dal nélkül

KÖNYVKRITIKA - LX. évfolyam, 3. szám, 2016. január 22.

Bereményi Géza: Versek. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2016. 264 oldal, 2990 Ft

Bereményi Géza dalszövegei, akár Cseh Tamásnak, akár Básti Julinak és Cserhalmi Györgynek, akár Udvaros Dorottyanak, akár Für Anikónak vagy valaki másnak írta őket, a legkevésbé sem egyszerűek. Felcsendül a zene, megszólal az énekes - de ki beszél kihez? Egyetlen individuum élete és világa tárul fel, aki különböző énekesek, lírai ének és alakmások álruhájába bújik? Vagy dalonként más és más személyiség jelenik meg, ám ezek a személyiségek - a helyzetdalok hősei és az ő sorsukat kommentáló, okoskodó lírai narrátorok - együttesen megragadhatóvá teszik egy korszak (?), egy generáció (?) vagy úgy általában véve a kelet-közép-európai ember (?) dilemmáit, világérzékelését és szorongásait? Ezek a dalok nem tiszták: a lírai igazságukat nem mondják ki, hiszen a nyilvános megszólalást alapesetben a politikai hatalom ellenőrzi, és az őt kiszolgáló kommersz kultúra normái uralják („tessék a tanulság, finom, edd meg, / még mielőtt ezt is megeszi más”, ahogy egy másik kiadatlan dalban énekelte Cseh Tamás).